

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/383
KARAR NO : 2021/422
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: Kendisinden önce dünyaya gelip vefat eden ablasının nüfus kaydını kullandı nı iddia eden davacının ablasının ölüm kaydının nüfusa i lenerek kendisinin gerçek do um tarihi ile kaydına karar verilmesi istemiyle açtı ı davanın DAR YARGI YER NDE görülmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : S.B.
Davalı : Büyükçekmece Nüfus Müdürlü ü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, kendisi 25/12/1992 tarihinde do masına ra men, 20/03/1986 tarihinde do duktan sonra vefat eden ablasının nüfus kaydı kapatılmadı ndan onun yerine konuldu unu, ablasının ölüm olayının ve kendi do umunun köyde gerçekleşmesi nedeniyle tescil yönünden elinde bilgi ve belge bulunmadı nı, kendisinden önce do an ve ölen ablasının nüfus ölüm kaydının tespiti ile do um tarihinin 25/12/1992 tarihi olacak ekilde nüfusa kaydının yapılması istemiyle adli yargı yerinde dava açmı tır.

II. UYU MAZLI A L K NBA VURU SÜREC

A. Adli Yargıda

2. **Büyükçekmece 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin, E.2020/490, K.2020/539 sayılı dosyasında** verdi i "*Görevsizlik nedeniyle davanın usulden reddine*" dair 31/12/2020 tarihinde verdi i kararın istinaf edilmeksizin 11/03/2021 tarihinde kesinle ti i anla ılmı tır. Kararın gerekçesi u ekildedir:

"Somut olay de erlendirildi inde, davacının kimlik bilgilerinin nüfus kaydında kendisinden önce do an ve ölen ablasına ili kin oldu unu iddia etti i, ablasının nüfus kaydı kapatılmadı ndan ve kendi do umunun köyde gerçekleşmesi nedeniyle tescil yönünden elinde bilgi ve belge bulunmadı ı, kendisinden önce do an ve ölen ablasının nüfus ölüm kaydının tespitini talep etti i bu hususların ise saklı nüfus oldu u de erlendirilerek do um ve ölüm olaylarının nüfus kütü üne geçirilmesi Nüfus daresine verilmi idari bir görev oldu undan buna göre saklı kayıttan silinmesi talebinin de idari nitelikte oldu u..."

3. Davacı, aynı taleple idari yargı yerinde dava açmı tır.

B. dari Yargıda

4. **istanbul 13. dare Mahkemesi, E.2021/688 sayılı dosyada 30/04/2021 tarihinde**, 2247 sayılı Uyu mazlık Mahkemesi'nin Kurulu ve leyi i Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vererek, 20/05/2021 tarihli ve E.2021/688 sayılı üst yazı ile Uyu mazlık Mahkemesine müracaat etmi tir. Karar gerekçesinin ilgili kısmı u ekildedir:

"5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36'ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, "Nüfus kayıtlarına ili kin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen ahıslar ile ilgili resmî dairenin gösterece i lüzum üzerine Cumhuriyet savcılar tarafından yerle im yeri adresinin bulundu u yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır." hükmüne yer verilmi tir.

Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun aktarılan hükümlerine göre; nüfus kayıtlarının düzeltilmesi ve ölüm tespitinin yapılarak nüfus kaydının kapatılması istemiyle açılacak davalarda görevli yargı kolunun adli yargı oldu u açıktır.

ncelenen uyu mazlıkla ilgili olarak; davacının 20.03.1986 do um tarihli karde inin (ablasının) kendisinin do umundan kısa bir süre önce ölmesi üzerine anne babası tarafından karde inin ölümünün nüfus idaresine bildirilmeyerek, davacıya ölen ablasının kimli inin verildi inden bahisle, ölüm tespitinin yapılarak nüfus kaydının kapatılması ve gerçek ya ina uygun do um tarihinin (25.12.1992) i lenerek yeni bir kimlik almak için gerekenin yapılması istemiyle davanın açıldı ı, davanın davacının karde inin nüfus kaydının kapatılması ve kendi nüfus kaydının düzeltilmesi talebine yönelik olması bakımından görüm ve çözümünün Adli Yargının görev alanında oldu u, Mahkememiz görev alanına ait olmadı ı anla ılmaktadır."

III. LG L HUKUK

5. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 15. maddesinde *"Sa olarak dünyaya gelen her çocu un, do umdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlü üne, yurt dı nda ise altmı gün içinde dı temsilcili e bildirilmesi zorunlu..."* oldu u belirtilmi , aynı maddede bildirimle yükümlü olanlar ile bildirim ekli ayrıntılı olarak düzenlenmi tir. Aynı Kanun'un 31.maddesinde ise ölüm olayının *"meydana geldi i tarihten itibaren, dı temsilcilikler ise olaydan haberdar oldukları tarihten itibaren on gün içerisinde Genel Müdürlü e ya da nüfus müdürlü üne bildirmekle"* yükümlü ki i ve kurumlar sayılmı tir.

6. Söz konusu Kanun'un *"nüfus davaları"* ba lıklı 36.maddesinin son fıkrasında *"ki iler ba kasına ait kaydı kullandıklarına ili kin ba vuruların Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılaca ı"* hükmüne yer verilmi tir.

7. Aynı Kanun'un *"ölü oldu u halde aile kütüklerinde sa görünenler"* ba lıklı 33.maddesi ise öyledir:

"Ölmü oldu u halde aile kütüklerinde sa görülenlere ait ölüm tutanakları, ölüm olayını gösterir belge ile ba vurulması halinde nüfus müdürlüklerince düzenlenir ve gerekli i lem yapılır. Herhangi bir belge ibraz edilememesi durumunda ölüm beyanının do rulu u nüfus müdürlüklerince tahkik ettirildikten sonra düzenlenecek ölüm tutana ı, mülkê idare amirinin emri ile i leme konulur."

8. Nüfus Hizmetleri Yönetmeli inin *"ölü oldu u halde aile kütü ünde sa görünenler"* ba lıklı 37.maddeside u düzenlemeye yer verilmi tir:

"(1) Ölmü oldu u halde aile kütüklerinde sa görünenlerin ölüm olayını gösterir belge ile ba vurulması halinde nüfus müdürlüklerince gerekli i lem yapılır.

(2) Ölüm olayını gösterir herhangi bir belge ibraz edilememesi durumunda ya da aile kütükleri üzerinde yapılan inceleme sonucunda; nüfus cüzdanı/kimlik kartı alması ile ilgili bir bilgi olmayan, adres kaydı bulunmayan, uzun süredir inceleme görmediği anlaşılan ve ya itibarıyla ölü olması muhtemel ki ilerin ölü olup olmadıkları araştırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölüm olayı mülk idare amirinin onayı ile tescil edilir.

(3) Ölü olduğu de erlendirilen fakat aile kütüğünde sağ görünenler hakkında yapılan araştırma sonucu ölüm tarihi ve yeri tespit edilemeyenlerin ve fiilen idarece araştırma imkânı kalmadığı tespit edilen kayıtların, inceleme yapılamaz hale getirilmesinde Genel Müdürlük yetkilidir.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başkanlıkta bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilgili herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın incelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başkanlarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇETİÇ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüldüğünden:

11. Dava, kendisinden önce dünyaya gelip vefat eden ablasının nüfus kaydını kullandığını iddia eden davacının ablasının ölüm kaydının nüfusa inlenerek kendisinin gerçek doğum tarihi ile kaydına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

12. Dosya kapsamına ve yukarıda değinilen mevzuat hükümlerine göre doğum ve ölüm olaylarının nüfus kütüğüne inlenmesi, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 15, 31 ve 33. maddelerine göre nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olup, nüfusa kayıt edilmeden kendisinden önce doğup ölen kardeşine ait nüfus kaydını kullanan kişinin nüfusa tescili dolayısıyla saklı nüfustan sicile yazılması da idari bir işlem niteliindedir. Davanın 5490 sayılı Kanun'un 35. ve 36. maddelerinde inaret edilen nüfus kütüğündeki yanlış bir kaydın düzeltilmesiyle ilgili olmadığı, 36. maddesinin ikinci fıkrasında yer verilen, başkasına ait kaydın kullanılmasına ilişkin olduğu, bu başkanlıkların da Kanun uyarınca Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılacağı, dolayısıyla bu nitelikteki değişikliklerin idari bir işlemle yapılacağı açıktır.

13. Belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; İstanbul 13. idare Mahkemesinin 30/04/2021 tarihli ve E.2021/688 sayılı ile verdiği gönderme kararına istinaden yaptığı başkanlık reddine karar verilmesi gerekmektedir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde DAVAYI YERİNDE BIRAKILAN KARAR OLDUĞUNA,

B. stanbul 13. dare Mahkemesinin 30/04/2021 tarihli ve E.2021/688 sayı ile verdi i gönderme kararına istinaden yaptı ı BA VURUSUNUN REDD NE,

05/07/2021 tarihinde, OY B RL LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükürü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN